

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ "SIS" 26 LISTOPADA

WARSZAWA. W drugim dniu obrad V Zjazdu Niezależnego Zrzeszenia Studentów ogłoszono program działalności NZSu. Czytamy w nim m.in.: "Głównym zadaniem NZS jest zmiana systemu szkolnictwa wyższego i reforma uczelni tak, by mogła spełnić swój podstawowy cel - kształcenie nowoczesnej inteligencji zdolnej do kierowania życiem państwa. NZS będzie walczył z wszelkim monopolem w życiu społecznym. Będąc organizacją zaangażowaną w proces demokratycznych zmian zachodzących w kraju, NZS nie wyrzeka się działalności politycznej. Jej celem jest rozszerzanie swobód obywatelskich, a w szczególności prawa do wolności słowa i wolnych wyborów." Program przedstawia szczegółowo cele, środki i metody działalności kulturalnej, gospodarczej i socjalnej na rzecz studentów. Omawia również strukturę samorządu studenckiego oraz konieczność powstania wspólnoty ludzi młodych mieszkających w Europie. Dziś późnym wieczorem wybrane zostaną władze NZSu.

WSCHODNIOEUROPEJSKA AGENCJA INFORMACYJNA

CZECHOSŁOWACJA

BRNO. Odbyła się tu kolejna masowa manifestacja, w której uczestniczyło ok. 70 tys. osób. Wystąpił sekretarz miejskiej partii komunistycznej Pavel Pilny. Oświadczył on, że brneńscy komuniści dystansują się od policyjnej akcji w Pradze 17 listopada, ale "dialog powinien być prowadzony nie na ulicach, lecz na bazie frontu ludowego". Następnie przemawiali brneńscy aktorzy i mistrzyni olimpijska Vera Czaslavska. Występowali także przedstawiciele strajkujących studentów, którzy domagali się dalszych zmian personalnych we władzach i po raz kolejny poparli projekt przeprowadzenia strajku generalnego 27.11. Zgromadzonych wezwano do udziału w poniedziałkowej manifestacji pod brneńskim więzieniem, w proteście przeciwko więzieniu Petra Cibulki. Zgromadzenie, któremu przewodniczył Jarošlav Szabata z Forum Obywatelskiego, zostało zakończone odśpiewaniem hymnu narodowego Czechosłowacji.

OSTRAVA. O 17.00 zgromadziło się tu ok. 10 tys. osób. Przemawiali prasy aktorzy, studenci, robotnicy i górnicy. Przemawiali także prezydent miasta, przewodniczący krajowego komitetu Związku Młodzieży Socjalistycznej i przewodniczący komitetu miejskiego partii komunistycznej, których demonstranci wygwizdali. Milicja nie interweniowała, demonstranci rozeszli się w spokoju.

OPAVA. O 16.00 odbył się w centrum miasta wiec z udziałem ok. 7 tys. osób, w czasie którego wyrażano poparcie dla poniedziałkowego strajku generalnego. Występowali przedstawiciele ugrupowań niezależnych, partii ludowej i partii socjalistycznej. Odczytano oświadczenia praskiego i opawskiego oddziału Forum Obywatelskiego. Na zakończenie demonstranci przeszli pochodem przez miasto.

KYJOV. Na pl. Gottvalda o 16.00 zgromadziło się ok. 2 tys. osób. Przemawiali przedstawiciele partii ludowej i partii socjalistycznej oraz reprezentanci ugrupowań niezależnych, m.in. Karty 77. Wzywano do kontynuowania wieców "aż do chwili spełnienia wszystkich postulatów".

PRAGA. Głównym celem wczorajszej manifestacji na Błoniach Leteńskich, w których uczestniczyło przynajmniej pół miliona osób nie tylko z Pragi, ale i różnych stron kraju, także Słowaków - był

protest przeciwko nowemu składowi prezydium KC KPCz. Wczorajsza manifestacja była po raz pierwszy prawie w całości transmitowana na żywo w radio i telewizji. Dyrektor radia zezwolił na transmisję, po tym jak komitet strajkowy radia zażądał jego rezygnacji z funkcji. Podczas manifestacji Havel powiedział m.in.: "Widoczne jest, że nowe kierownictwo to trick polityczny. Władza przechodzi do rąk neostalinowców. Ale nie musimy obawiać się przewrotu. Obecnie najważniejszy jest poniedziałkowy strajk generalny, który jest swoistym referendum". Havel wezwał do poparcia premiera Adamca, który odmówił współpracy w nowym Biurze Politycznym z ludźmi, którzy jego zdaniem, nie są w stanie rozwiązywać żadnych problemów. Poparcie dla strajku wyrazili przedstawiciele robotników i studentów, według których nowy skład Sekretariatu i Prezydium KC KPCz jest niezrozumieniem powagi sytuacji. Na manifestacjach trwających już od kilku dni występują aktorzy i pieśniarze, którzy od 20 lat nie mieli prawa do występów publicznych. Wczoraj wystąpił Jaroslav Hutka mieszkający od 10 lat na emigracji.

Na wczorajszej konferencji prasowej Forum Obywatelskiego poinformowano, że dzisiaj ma się odbyć spotkanie 9 przedstawicieli Forum Obywatelskiego z premierem Adamcem. Na spotkaniu mają być poruszone kwestie ustąpienia z funkcji dalszych członków KC, legalizacji struktur niezależnych i uwolnienia więźniów politycznych. Jak na razie Forum Obywatelskie nie bierze pod uwagę możliwości strajku nieograniczonego w czasie. Rozważana jest jedynie możliwość strajku jednodniowego. Rzecznik Forum Obywatelskiego, Wacław Mały poproszony o charakterystykę Karla Urbanka powiedział: "Jak na razie jest to osobowość całkowicie bez wyrazu."

Do wczoraj poparło poniedziałkowy strajk ok. 700 zakładów pracy. Do jutrzejszego strajku dołączy także telewizja i metro. Akcja protestacyjna w telewizji polegać będzie na transmisji strajków z różnych zakładów pracy. Docierają informacje, że poza Pragę policja i UB utrudniają przygotowania do strajku. Są przypadki cofania premii i zwolnień z pracy.

Czechosłowacka Praga
25. 11. Wczoraj z aresztu zostali zwolnieni Ivan Martin Jirous, przedstawiciel niezależnej kultury skazany na 16 miesięcy pozbawienia wolności, Frantisek Starek, redaktor niezależnego pisma "Vokno" skazany na 2,5 roku więzienia, Jan Czarnogursky, redaktorzy Lidových Novin, Jiri Ruml i Rodolf Zenon, oraz Petr Uhl. Uwolniony ma być również Ivan Polansky. Wstrzymano postępowanie karne przeciwko Miroslavovi Kusemu. Dana Nemcova wyraziła opinię, że zostali zwolnieni najbardziej znani opinii publicznej więźniowie polityczni. Pozostali przebywają nadal w areszcie.

Na wczorajszym posiedzeniu praskich komunistów złożyli rezygnację z zajmowanych funkcji wszyscy członkowie Prezydium i Sekretariatu praskiego komitetu KPCz. Pierwszym sekretarzem na miejsce Miroslava Stepana został powołany Viktor Pazler. Dzisiaj odbywa się nadzwyczajne posiedzenie KC KPCz. Wczoraj obradował rząd Czechosłowacji. Opowiedział się m.in. za szerszym uczestnictwem w rządzie przedstawicieli innych partii politycznych i natychmiastowym rozpoczęciem rozmów ze strajkującymi studentami.

Czechosłowacka Inicjatywa Demokratyczna, która niedawno ogłosiła się pierwszą niezależną partią polityczną Czechosłowacji, dzisiaj na konferencji prasowej poinformowała dziennikarzy o swym programie.

CHARKÓW, 23.11. W Kijowie i Charkowie sadzeni byli niezależni demokraci. Rozpatrywano sprawy czterech "nieformalów". Jeden z nich, za udział w kontrmanifestacji 7.11. i używanie symboli narodowych (żółto-niebieska flaga) dostał 15 dni aresztu, innym zasadzono kary pieniężne do 200 rb. W dzielnicy Moskiewskiej odbyła się rozprawa przeciwko siedmiu członkom ugrupowania "Aprel" m.in. za udział w kweście na rzecz strajkujących w Worskucie. Tę akcję sąd uznał za nielegalny wiec i zasądził kary w wysokości 1000 rubli.

WORKUTA, 24.11. Przystąpiły do pracy wszystkie kopalnie z wyjątkiem "Wograszorskiej". Strajkujący żądają samodzielności kopalni oraz zmiany kwalifikacji sądu uznającej strajk za bezprawny. W myśl tej decyzji członkom KS-u nakłada się kary w wysokości 1000 rb., a w wypadku kontynuowania strajku - dalszych 200 rubli dziennie, okres strajku odliczany jest od urlopu, pracownikom obcina się 13 pensje itp. W kopalni prowadzona jest akcja zmierzająca do utworzenia związku zawodowego "Niezależność", na wzór leningradzkich NSZZ.

RAWA RUSKA 12.11. Niezależne stowarzyszenie "Memorial" urządziło wystawę dokumentów, rzeczy osobistych i wizerunków represjonowanych na Ukrainie Zachodniej w latach 1939-56 oraz emigrantów z tych terenów do ZSRR w latach dwudziestych i trzydziestych. Udokumentowane są ponadto zsyłki oraz prześladowania z powodów religijnych w latach 60-80.

GORI, 16.11. Na mityngu pod gmachem komitetu miejskiego partii dyskutowano sytuację w południowej Osetii. Poruszano też problem składowania w chłodniach miejskich radioaktywnego mięsa przeznaczonego na kielbasy.

TBILISI, 17.11 W pałacu sportu odbyła się konferencja Stowarzyszenia św. Ilji Prawdziwego na temat położenia w Osetii południowej (hist. Samaczabło) oraz planowanego referendum połączonego z zaproszeniem misji ONZ dla przestudiowania możliwości odzyskania niepodległości przez Gruzję. W konferencji brało udział ponad 1000 osób.

TBILISI, 18.10. Na zakończonej sesji rady najwyższej Gruzji przyjęto zmiany w konstytucji republiki, a wśród nich m.in. artykuły dotyczące utrwalenia wyłącznych praw Gruzji do jej ziemi, zasobów leśnych i bogactw naturalnych oraz prawa do nieskrepowanego opuszczenia ZSRR.

TBILISI, 23.11. Przedstawiciele stolicy oraz innych miejscowości Gruzji udali się do Cchinwali, stolicy Osetii południowej na wiec w obronie prawa do pełnienia zasadniczej służby wojskowej w obrębie republiki. Organizatorem wiecu było Stowarzyszenie św. Ilji Prawdziwego. Kawałkadek ok. 200 autobusów zajmowała ponad dwa kilometry szosy. Przed Cchinwali drogę zagrodziły jej 3 transportery opancerzone oraz kilka ciężarówek. Do demonstrantów wyszedł minister spraw wewnętrznych Gruzji. Po chwili droga była wolna, jednak do Cchinwali demonstrantów nie wpuszczono. Natknęli się na żywy mur z ok. 200 Osetyńców oraz oddziałów milicji. Pikieta podnosiła biało-czerwono-żółte flagi. Wiec przełożono na dzień następny.

WEGRY.

BUDAPESZT. Według pierwszych nieoficjalnych doniesień frekwencja w wielu punktach wyborczych wynosiła ponad 50 procent już około godziny 17. Oficjalne dane udostępnione zostaną na konferencji prasowej w Parlamencie o godz. 20.